

Götene kommun

Kommunens revisorer

Till
Fullmäktige i Götene kommun

Revisorernas redogörelse för år 2019 - bilaga till revisionsberättelse år 2019

Som en del i vår årliga granskning av all verksamhet och i syfte att granska nämndernas övergripande ansvarsutövande, har vi löpande arbetat med grundläggande granskning. Vi har tagit del av protokoll och handlingar och bland annat haft möte med kommunstyrelsens presidium under hösten. Som underlag för vår bedömning ligger också andra granskningsinsatser, frågeställningar, behandling av inkommande svar på tidigare granskningar eller rena informationer som inte resulterat i någon granskningsrapport.

I granskningen av den med Skara kommun gemensamma nämnden – Nämnden för service och teknik - har vi samverkat med Skara kommuns revisorer. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg har granskats gemensamt med övriga ingående kommuner – Falköping, Skara och Tidaholm.

Som en del av vår övergripande granskning av ansvarsutövandet har PwC, på vårt uppdrag genomfört en övergripande granskning av kommunstyrelsen, socialnämnden, nämnden för utbildning kultur och fritid, miljö- och bygglovnämnden samt lönenämnden. Granskningen har fokuserat på nämndernas arbete kopplat till; styrning, uppföljning och måluppfyllelse (ändamålsenlighet), ekonomi samt intern kontroll. En sammanfattning av granskningen har översänts till respektive nämnd. Med fokus på möjliga förbättringsområden kommer resultaten från granskningen även att ligga som grund till vår fortsatta granskning av och dialog med nämnderna under år 2020. Väsentliga utvecklingsområden för de flesta nämnderna som framgår av rapporterna är sammanfattat att:

- nämnderna bör säkerställa att mätbara indikatorer med tydliga målvärden kopplas till antagna mål. Socialnämnden har redan gjort detta.
- nämnderna i arbetet med sin internkontrollplan bör genomföra en riskanalys som dokumenteras. Nämndernas ledamöter bör vara delaktiga i arbetet.
- nämnderna främst bör grunda sin bedömning av måluppfyllelse för verksamhetsmål på mätbara indikatorer och inte på genomförda aktiviteter. Socialnämnden undantaget.
- miljö- och bygglovnämnden och lönenämnden, utifrån sina ansvarsområden, tydliggör sin styrning, uppföljning och interna kontroll i dialog med kommunstyrelsen.

Granskningsinriktning

Till grund för vår revisionsplan och våra fördjupade granskningsinsatser under året genomförde vi en risk-och väsentlighetsanalys i slutet av år 2018. Med utgångspunkt i analysen fastställde vi revisionsplanen som har varit styrande för vårt arbete under året. Följande fördjupade granskningsinsatser har genomförts under revisionsåret.

Uppföljande granskning av lönehantering

På uppdrag av revisorerna genomförde PwC en uppföljande granskning av kommunens lönehantering samt en lönekontroll. Syftet med granskningen var att besvara följande revisionsfråga: *Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med de brister som framkom i 2013 års granskning av lönehanteringen?*

Den sammanfattande revisionella bedömning var att kommunstyrelsen delvis hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med de brister som framkom i 2013 års granskning. Iakttagelser och bedömningar presenteras i den separata rapporten. Följande rekommendationer lämnades

- Tillse att det finns ändamålsenliga rutiner eller kontroller för att minimera dubbelbetalningar, flertalsutbetalningar och små utbetalningar
- Tillse att det finns ändamålsenliga rutiner eller kontroller för att minimera utbetalningar med avvikande belopp
- Se över kontroller för att säkerställa att utbetalningar till de under 18 år och över 65 år, samt de som saknas i anställningsregistret, är korrekta.

Granskning av personal-och kompetensförsörjning

På uppdrag av revisorerna genomförde PwC en granskning av nämndernas arbete avseende personal- och kompetensförsörjning. Syftet med granskningen var att besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer kommunstyrelsen, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete med personal- och kompetensförsörjning?*

Den sammanfattande revisionella bedömning var att kommunstyrelsen och nämnderna delvis säkerställt att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete med personal- och kompetensförsörjning. Iakttagelser och bedömningar presenteras i den separata rapporten. Följande rekommendationer lämnades:

- Utveckla det förebyggande arbetet i syfte att minska det framtida, kort- och långsiktiga, rekryteringsbehovet. En viktig utgångspunkt är att kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer att det pågående arbetet med en kommunövergripande kartläggning och analys av styrelsens- och nämndernas framtida personal- och kompetensbehov genomförs. Arbetet bör resultera i en konkret handlingsplan för nämndernas arbete inom området på kort och på lång sikt. SKL:s underlag om "Sveriges viktigaste jobb" bedömer vi kan vara ett berikande inslag i arbetet.
- Kommunstyrelsen och nämnden för utbildning, kultur och fritid bör överväga hur personal- och kompetensförsörjning kan inkluderas i nämndernas arbete internkontroll.

Styrning och utveckling av utbildningen

På uppdrag av revisorerna genomförde PwC en granskning av styrning och utveckling av utbildningen. Syftet med granskningen var att besvara följande revisionsfråga: *Har nämnden för utbildning, kultur och fritid en ändamålsenlig styrning och ledning som ger eleverna goda förutsättningar för en hög måluppfyllelse?*

Den sammanfattande revisionella bedömning var att nämnden för utbildning, kultur och fritid delvis har en ändamålsenlig styrning och ledning som ger eleverna goda förutsättningar för en hög måluppfyllelse. Iakttagelser och bedömningar presenteras i den separata rapporten. Följande rekommendationer lämnades:

- Att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas på enhetsnivå och på huvudmannanivå för att nämnden i än högre grad ska få en samlad och tydlig bild av enheternas behov. En sådan bild gör det möjligt för nämnden att säkerställa att de insatser som planeras och genomförs är adekvata.
- Att säkerställa att resursfördelningsmodellen tar hänsyn till eventuella förändringar i elevantal, särskilt på mindre skolor, där minskat elevantal kan innebära stora ekonomiska konsekvenser.
- Att säkerställa att det görs en systematisk uppföljning av resursfördelningsmodellens olika delar samt modellen i sin helhet för att se till att den har avsedd effekt. Inom ramen för en sådan uppföljning kan nämnden säkerställa att till exempel SvA-pengen och tilläggsbeloppet ger tillräckliga förutsättningar för att tillgodose elevers behov.

Förstudie överförmyndarnämnden

På uppdrag av revisorerna genomförde PwC en förstudie avseende överförmyndarverksamheten. Syftet med förstudien var att, mot bakgrund av bildandet av den nya överförmyndarnämnden, undersöka om överförmyndarnämnden säkerställt etablerade former för styrning, uppföljning och intern kontroll inom verksamheten. Förstudien syftade till att ge underlag för att bestämma om eventuella fördjupade granskningsinsatser.

Den sammanfattande revisionella bedömning var att det i nuläget inte finns någon anledning att göra en fördjupad granskning av överförmyndarnämndens verksamhet. Några risker identifierades och utifrån dessa lämnades rekommendationen till nämnden att ta fram heltäckande dokumenterade rutiner.

Service och tekniknämndens arbete med underhåll avseende fastighet, gator och vägar. Samgranskning med Skara kommuns revisorer

PwC har på uppdrag av revisorerna i Götene och Skara kommun genomfört en granskning av nämnden för service och tekniks arbete med underhåll av fastigheter samt gator och vägar. Syftet med granskningen var att besvara följande revisionsfråga: *Har nämnden för service och teknik säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunernas fastigheter samt gator och vägar?*

Den sammanfattande revisionella bedömningen var att nämnden för service och teknik inte helt säkerställer ett ändamålsenligt underhåll av kommunernas fastigheter samt gator och vägar. Iakttagelser och bedömningar presenteras i den separata rapporten. Följande rekommendationer lämnades:

- Vi rekommenderar nämnden att upprätta mål som är kopplade till både Götene och Skaras övergripande målstruktur.

- Vi rekommenderar nämnden att upprätta mål och indikatorer som är kopplade till underhåll.
- För att nämnden ska ha en heltäckande bild av underhållsbehovet avseende fastigheterna rekommenderar vi att nämndens arbete med underhållsplaner sker på ett mer enhetligt sätt.
- Vi rekommenderar att nämnden verkar för att skapa mer likartade regler och interna styrprinciper avseende redovisningen av investeringar respektive underhåll.

Delårsrapport 2019

På uppdrag av revisorerna genomförde PwC en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen utfördes enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Granskningens resultat presenteras i separat rapport. Den revisionella bedömningen var som följer.

- Att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2019.
- Att det prognostiserade resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.
- Att verksamhetens utfall, utifrån delårsrapportens återrapportering, delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda nämndmålen för verksamheten i budget 2019. Vi kan konstatera att det har skett en utveckling av beskrivningen av måluppfyllelsen men vår uppfattning är att det fortfarande är svårt att förstå vissa bedömningar, då mått och målvärden i flera fall saknas. Vi saknar även en sammanställd bedömning av måluppfyllelsen för respektive strategiskt mål och någon tydlig prognos lämnas heller inte.

Årsredovisning 2019

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019. Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Granskningens resultat presenteras i separat rapport.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker, anpassning till ny lagstiftning har ej skett i sin helhet avseende utformning av förvaltningsberättelsen. Kommunen presenterar inte informationen i förvaltningsberättelsen utifrån kommunkoncernen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Kommunen har inget negativt resultat från tidigare år att återställa.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Samtliga tre finansiella mål bedöms vara uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Av fullmäktiges beslutade mål har 43% en grön bedömning och 43% har en grön gul bedömning. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tydliggör vad som är aktiviteter kontra indikatorer samt tydliggör förhållandet mellan dessa. Vi rekommenderar att öka transparensen i bedömningen av måluppfyllelse, så att läsaren av årsredovisningen kan göra en bedömning av måluppfyllelsen.

En sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019 lämnas inte.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Avvikelser sker dock gällande periodisering av schablonersättningar.

Götene 2020-04-03

Peter Legendi

Jan Olof Karlsson

Mikael Larsson

Inger Kindberg

Rebecka Dirfeldt

Camilla Rydberg